

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea
și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal**

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, transmis de Secretarul General al Guvernului cu adresa nr. 329 din 09.10.2023 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D985/09.10.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul asimilării cu evadarea a faptei persoanei condamnate la pedeapsa detențiunii pe viață sau la pedeapsa închisorii de a nu se prezenta la organul de poliție în vederea punerii în executare a pedepsei în termen de șapte zile de la data la care a rămas definitivă hotărârea prin care s-a dispus executarea pedepsei.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **pct. 1 al art. I**, prin norma de incriminare propusă se instituie, în fapt, o nouă dispoziție de procedură referitoare la punerea în executare a pedepselor principale, din redactarea textului rezultând că persoana condamnată la pedeapsa detențiunii pe viață sau a închisorii are obligația de a se prezenta la organul de poliție în termen de șapte zile „de la data la care a rămas definitivă hotărârea prin care s-a dispus executarea pedepsei”.

O astfel de modalitate de reglementare indirectă a unor aspecte de procedură penală nu îndeplinește condițiile esențiale de claritate și previzibilitate a legii, deduse din principiul legalității procesului penal, astfel încât proiectul trebuie reanalizat și completat în mod corespunzător.

În acest sens, precizăm că modificarea cadrului procedurii referitoare la punerea în executare a pedepselor principale nu poate fi realizată decât prin intervenții legislative exprese asupra Codului de procedură penală, cu asigurarea respectării condițiilor privind instituirea unor soluții legislative necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, cu luarea în considerare a cerințelor corelării cu ansamblul reglementărilor interne, așa cum impun dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată cu modificările și completările ulterioare.

În acest context, este de analizat în ce măsură stabilirea obligației persoanei condamnate de a se prezenta în termen de 7 zile de la „de la data la care a rămas definitivă hotărârea prin care s-a dispus executarea pedepsei” ar fi compatibilă cu dispozițiile art. 550 alin. (1) din Codul de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanțelor penale **devin executorii de la data când au rămas definitive**.

Mai mult decât atât, trebuie analizat cum s-ar putea corela o astfel de soluție legislativă cu dispozițiile art. 555 din Codul de procedură penală referitoare la punerea în executare a pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, potrivit cărora punerea în executare se realizează prin emiterea mandatului de executare de către judecătorul delegat cu executarea în ziua rămânerii definitive a hotărârii la instanța de fond sau, după caz, în ziua primirii extrasului prevăzut la art. 553 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pe de altă parte, din redactarea propusă la **art. I pct. 1** din proiect pentru art. 285 alin. (3¹) rezultă că obligația de prezentare la organul de poliție incumbă tuturor categoriilor de persoane condamnate la

pedeapsa detențiunii de viață sau la pedeapsa închisorii, fără a se ține seama de faptul că există cel puțin două categorii de persoane condamnate care în mod obiectiv nu pot îndeplini această obligație.

Avem în vedere, astfel, în primul rând, situația persoanelor condamnate care sunt private de libertate la momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare (arestați preventiv în respectiva cauză sau în alta), care nu se pot prezenta într-un anumit termen la organul de poliție.

Totodată, textul nu are în vedere categoria persoanelor condamnate definitiv care au fost judecate în lipsă, respectiv a persoanelor condamnate care, potrivit art. 466 alin. (2) din Codul de procedură penală, nu au fost citate la proces și nu au luat cunoștință în niciun alt mod oficial despre acesta, sau care, deși au avut cunoștință de proces, au lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu au putut încunoștința instanța.

Așa cum se observă, instituirea obligației de prezentare la organul de poliție într-un anumit termen este incompatibilă cu situația acestor categorii de persoane condamnate.

Prin urmare, prin proiect se impune să se realizeze și o intervenție legislativă asupra normelor din Codul de procedură penală referitoare la procedura de punere în executare a hotărârilor de condamnare, cu precizarea că stabilirea obligațiilor persoanei condamnate trebuie să țină seama de toate aspectele semnalate mai sus.

În plus, incriminarea neîndeplinirii respectivelor obligații trebuie să fie realizată prin raportare strictă la categoriile de persoane cărora le pot fi impuse acele obligații.

5. În ceea ce privește textul de incriminare propus la **art. I pct. 1** din proiect, distinct de cele semnalate la punctul anterior din aviz, pentru respectarea cerințelor de claritate și previzibilitate impuse de principiul legalității incriminării, se impune reanalizarea și reformularea dispoziției potrivit căreia prezentarea persoanei condamnate la organul de poliție se realizează „în vederea punerii în executare a pedepsei”.

Menționăm că o astfel de reglementare nu este corelată cu dispozițiile art. 555 alin. (1) din Codul de procedură penală, potrivit cărora pedeapsa închisorii și pedeapsa detențiunii pe viață **se pun în executare prin emiterea mandatului de executare** de către judecătorul delegat cu executarea, și nu de către organul de poliție, așa

cum rezultă din textul propus. În plus, punerea în executare a acestor pedepse nu este și nici nu ar putea fi condiționată de prezentarea persoanei condamnate, așa cum s-ar putea înțelege din redactarea normei din proiect.

Pe de altă parte, semnalăm că textul propus este neclar în ceea ce privește hotărârea judecătorească avută în vedere prin utilizarea expresiei „hotărârea prin care s-a dispus executarea pedepsei”, întrucât pedeapsa se pune în executare ca urmare a rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, în condițiile art. 551 și 552 din Codul de procedură penală, și nu prin pronunțarea unei hotărâri de dispunere a executării pedepsei, așa cum rezultă din text.

Se impune, de aceea, reanalizarea și reformularea normei propuse ținând seama de toate aceste observații.

Distinct de acest aspect, semnalăm și faptul că, pentru respectarea dispozițiilor de tehnică legislativă, **Expunerea de motive** ar fi trebuit să cuprindă și precizări referitoare la **criteriile** care au fost avute în vedere pentru stabilirea prin proiect a duratei termenului în care persoana condamnată trebuie să se prezinte la organul de poliție, respectiv **7 zile**.

6. În ceea ce privește norma propusă pentru **art. III**, semnalăm că reglementarea pare a fi incompletă, întrucât nu ține seama de faptul că darea în urmărire se dispune, potrivit art. 521 din Codul de procedură penală, doar după ce organul de poliție constată imposibilitatea executării mandatului de executare a pedepsei privative de libertate. În acest context, ținând seama de termenul stabilit prin proiect, textul ar fi trebuit să vizeze și organele de poliție care duc la îndeplinire mandatul de executare.

Propunem, de aceea, reanalizarea textului.

7. Având în vedere observațiile de mai sus, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **titlul** proiectului trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală”.

Precizăm că intervențiile legislative asupra Codului de procedură penală trebuie să facă obiectul unui articol distinct, marcat ca **art. II**, cu următoarea **parte introductivă**:

„**Art. II.** - Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează.”

Pe cale de consecință, actualele **art. II și III** trebuie renumerotate.

8. La actualul **art. II**, sintagma „inclusiv cu cele operate prin prezenta lege” trebuie eliminată, ca superfluă.

9. La actualul **art. III**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, după expresia „Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală” trebuie introdusă sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

Pe de altă parte, pentru corectitudinea normei de trimitere, expresia „art. I pct. 1” trebuie înlocuită cu sintagma „art. 285 alin. (3¹) din Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare.”

Totodată, întrucât normele modificate se integrează în actul normativ de bază, textul trebuie să se refere la infracțiunea prevăzută de art. 285 alin. (3¹) din Legea nr. 135/2010 cu modificările și completările ulterioare”, și nu la „infracțiunile prevăzute de prezenta lege”.

PREȘEDINTE
[Redacted]
Florin IORDACHE
[Redacted]

București
Nr. 928/11.10.2023